

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/51/2025
Identifikačné číslo spisu:	3719203282
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3719203282.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne občianske združenie PRIMA ŠPORT, o. z. Považská Bystrica, Tatranská 298, IČO: 34 057 595, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Magdou Poliačikovou, Žilina, Národná 17, IČO: 36 848 654, proti žalovanej obchodnej spoločnosti MDS dopravné služby a. s. (pôvodne Mestská dopravná spoločnosť, a. s. Považská Bystrica, skrátene: MDS a. s. Považská Bystrica) Považská Bystrica, Za Orlovským mostom 300, IČO: 36 611 131, právne zastúpenej advokátom JUDr. Róbert Fatura, s. r. o., Považská Bystrica, Centrum 18/23, IČO: 46 528 644, o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, vedenom na Okresnom súde Trenčín, pod sp. zn. PB-8Cb/41/2019 (pôvodne na Okresnom súde Považská Bystrica, sp. zn. 8Cb/41/2019), o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 9. októbra 2024 č. k. 8Co/42/2024-317, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 31. marca 2022 č. k. 8Cb/41/2019-199 v spojení s opravným uznesením zo dňa 09. januára 2023 č. k. 8Cb/41/2019-240 žalobu zamietol a žalovanej určil, že má nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá je povinná nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa (zmenenou) žalobou domáhala, aby súd určil, že žalobkyňa nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu peši, osobnými i nákladnými vozidlami a parkovania na pozemku žalovanej: parcele KN-C č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 2 223 m², zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. O. K. v rozsahu určenom geometrickým plánom vyhotoveným súdnym znalcom geodetom, k pozemkom parcelám KN-C č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 76 m², KN-C č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 4 136 m², zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. O. K. a že žalovaná je povinná trpieť vykonávanie tohto práva. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že dňa 21. júla 1998 T.. O. C. vyhotovil geometrický plán na vyznačenie vecného bremena o. i. na parcele č. XXXX/X. Dňa 12.

augusta 1998 bola uzatvorená zmluva o zriadení vecného bremena, na základe ktorej má vlastníak pozemku KN-C č. XXXX/XXX (t. j. PRIMA ZDROJ s. r. o.) právo prechodu, právo uloženia plynovodnej prípojky a prívodu NN cez parcely KN č. XXXX/X, XXXX/XXX, XXXX/XXX. Dňa 3. novembra 2006 mestské zastupiteľstvo Mesta Považská Bystrica uznesením č. 46/2008 schválilo: odpredaj o. i. pozemkov KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX Mestskej dopravnej spoločnosti a vecné bremeno cez parcely KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX v prospech občianskeho združenia PRIMA ŠPORT na právo prechodu a parkovania. T. I. dňa 12. decembra 2006 vyhotovil geometrický plán č. 71/2006 o. i. na zriadenie vecného bremena. Dňa 19. decembra 2006 Mesto Považská Bystrica ako predávajúci predal žalovanej ako kupujúcej o. i. parcely KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX s tým, že kupujúca sa zaviazala, že s občianskym združením PRIMA ŠPORT uzatvorí zmluvu o vecnom bremene na právo prechodu a parkovania na časti pozemkov KN-C č. XXXX/XXX a XXXX/XXX. Mesto Považská Bystrica podalo vo vzťahu k horeuvedenej zmluve dňa 22. decembra 2006 návrh na vklad do katastra. Žalobkyňa dňa 14. februára 2007 oznámila správe katastra, že zmluva zo dňa 19. decembra 2006 bola uzatvorená v rozpore so zákonom, ktorý rozpor spočíval v tom, že geometrický plán, na ktorý zmluva odkazuje, bol vypracovaný až po schválení uznesenia mestského zastupiteľstva. Správa katastra dňa 15. marca 2007 zastavila konanie V 3064/2006.

1.1. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že T. I. P. dňa 5. marca 2007 vyhotovil geometrický plán č. R011/07 na oddelenie pozemku č. XXXX/XXX. Dňa 17. apríla 2007 Mesto Považská Bystrica ako predávajúci predal žalovanej ako kupujúcej o. i. parcelu KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX a XXXX/XXX s tým, že parcela č. XXXX/XXX zostáva vo vlastníctve mesta. Parcela č. XXXX/XXX vznikla odčlenením od parcely č. XXXX/XXX. Mestské zastupiteľstvo dňa 15. júla 2009 uznesením č. 82/2009 schválilo odpredaj častí pozemkov KN-C č. XXXX/X a KN-C č. XXXX/XXX Centru mladých olympionikov. Dňa 13. augusta 2009 Mesto Považská Bystrica ako predávajúci uzatvorilo s Centrom mladých olympionikov ako kupujúcim kúpnu zmluvu, ktorej predmetom boli parcely KN-C č. XXXX/XXX a KN-C č. XXXX/XXX, k. ú. O. K.. Parcela KN-C č. XXXX/XXX na jednej strane hraničí s parcelou č. XXXX/XXX a na strane druhej hraničí s parcelou č. XXXX/XXX. Mesto Považská Bystrica dňa 17. júna 2010 vydalo územné rozhodnutie o umiestnení viacúčelovej športovej haly na parcelách KN-C č. XXXX/XXX a XXXX/XXX s použitím pozemku KN-C č. XXXX/XXX pre prístup; predmetné rozhodnutie pritom platilo iba 2 roky. Žalobkyňa dňa 27. decembra 2017 podala návrh na vydanie územného rozhodnutia o umiestnení viacúčelovej športovej haly na parcelách KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX a XXXX/XXX a že stavebný úrad ho dňa 10. septembra 2019 vyzval na doplnenie tohto návrhu o. i. o doklad o práve k pozemku KN-C č. XXXX/XXX. Dňa 09. februára 2018 Centrum mladých olympionikov ako predávajúci uzatvorilo so žalobkyňou ako kupujúcou kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bola parcela KN-C č. XXXX/XXX, k. ú. O. K.. Dňa 11. decembra 2018 Mesto Považská Bystrica ako predávajúci uzatvorilo so žalovanou ako kupujúcou kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bola o. i. parcela KN-C č. XXXX/XXX, k. ú. O. K.. Dňa 04. októbra 2019 Mesto Považská Bystrica určilo použitie dopravného značenia pri realizácii prác v rámci akcie „Parkovacie miesta pre osobné automobily pred budovou autobusového nástupišťa“ s tým, že smerom k parcele KN-C č. XXXX/XXX je dopravnou značkou zakázaný vjazd všetkých motorových vozidiel s výnimkou autobusov a MHD. Ohliadkou bolo preukázané aj to, že ku dňu 24. novembra 2021 stál na parcele č. XXXX/XXX pletivový plot, ktorý bránil vozidlám v prejazde z parcely č. XXXX/XXX na parcelu č. XXXX/XXX.

1.2. Súd prvej inštancie vykonal listinné dôkazy a z týchto dôkazov aj vychádzal. Pokiaľ išlo o hodnotenie ohliadky uzavrel, že táto nepreukázala, že žalobkyňa v období od 03.11.2006 do 03.11.2016 údajné právo prechodu a prejazdu skutočne vykonávala. Pokiaľ žalobkyňa predložila záväzné stanovisko okresného dopravného inšpektorátu a 3 návrhy dopravného značenia uviedol, že tieto dôkazy sú irelevantné, nakoľko žiadnym spôsobom nepreukazujú skutočnosti relevantné pre toto konanie (teda netýkajú sa ani oprávnenosti držby a ani toho, či údajné právo bolo vykonávané 10 rokov). Na skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 151o Občianskeho zákonníka, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

1.3. V odôvodnení súd prvej inštancie v ďalšom uviedol, že pokiaľ žalobkyňa v žalobe vyvodzovala

svoju dobromyseľnosť z toho, že právo prechodu vykonávala na základe zákona o pozemných komunikáciách, v priebehu konania zmenila žalobu v časti skutkových tvrdení tak, že svoju dobromyseľnosť vyvodzovala z bodu 5b uznesenia mestského zastupiteľstva č. 46/2006 s tým, že súd prvej inštancie túto zmenu žaloby spočívajúcu v podstatnej zmene rozhodujúcich skutočností pripustil. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že z ním citovaných ustanovení vyplývalo, že predpokladom na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je to, aby držiteľ práva bol oprávnený a aby zároveň držiteľ práva toto nerušene vykonával po dobu 10 rokov. Pokiaľ išlo o oprávnenosť držby práva, táto by bola daná vtedy, ak by bol držiteľ práva dobromyseľný o tom, že mu právo (v danom prípade právo prechodu) patrí. Dobromyseľnosť je pritom vnútorné presvedčenie držiteľa práva, že nekoná bezprávne. Takéto vnútorné presvedčenie môže byť pritom u držiteľa práva vyvolané jeho vedomosťou, že niekedy v minulosti uzatvoril zmluvu (hoci podľa objektívneho práva neplatnú napr. pre nedostatok formy; respektíve takú zmluvu, ktorá podľa objektívneho práva nespôsobila prechod práva - napr. pre nezavkladovanie zmluvy). Vydržanie tak poskytuje právnu ochranu tomu, kto je presvedčený o tom, že právo nadobudol poctivým spôsobom, pričom poctivé je také nadobudnutie, ak držiteľ práva za právo zaplatil dohodnutú sumu alebo poskytol iné dohodnuté plnenia alebo ak preukázateľne išlo o bezodplatné plnenie (viď nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 484/2015). V súdnej veci pritom žalobkyňa svoju dobromyseľnosť vyvodzovala z bodu 5b uznesenia MsZ Mesta Považská Bystrica č. 46/2006. V súvislosti s týmto uznesením súd prvej inštancie uviedol, že z § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. vyplýva, že ak obec nakladá s majetkovými právami, je potrebné, aby takýto úkon schválilo mestské zastupiteľstvo (a to vopred -rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/284/2006). Z horeuvedeného teda vyplývalo, že ak žalobkyňa požiadala o schválenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok (krok 1), zmluvu o zriadení takéhoto vecného bremena najskôr muselo schváliť mestské zastupiteľstvo (krok 2) a až následne môže primátor mesta so žalobkyňou podpísať zmluvu o zriadení vecného bremena (krok 3). Hoci v danom prípade nedošlo ku kroku 3 (t. j. podpis zmluvy), už krok 1 (žiadosť žalobkyne o schválenie vecného bremena) v spojení s krokom 2 (schválenie tejto požiadavky mestským zastupiteľstvom) mohol byť - vzhľadom na kľúčovú úlohu mestského zastupiteľstva pri uzatváraní zmlúv mesta - za dostatočný na to, aby u žalobkyne vzniklo vnútorné presvedčenie, že ak prechádza cez parcely č. XXXX/XXX (aktuálne už ako č. XXXX/XXX - viď č. I. 123pv) a č. XXXX/XXX a ak na nich parkuje, nekoná protiprávne. V súdnej veci však z vykonaného dokazovania vyplývalo, že tieto 2 prvé kroky smerujúce k uzatvoreniu zmluvy o zriadení vecného bremena medzi žalobkyňou a vlastníkom dotknutých pozemkov, takéto vnútorné presvedčenie u žalobkyne v skutočnosti nevyvolali. Z oznámenia zo dňa 14. februára 2007 bolo zrejmé, že podľa názoru žalobkyne bol postup súvisiaci s realizáciou bodu 5b uznesenia mestského zastupiteľstva Mesta Považská Bystrica č. 46/2006 v rozpore so zákonom. Ak však sama žalobkyňa považovala postup mesta za nezákonný, sotva mohol dôjsť k záveru, že jeho prípadné oprávnenie na prechod a parkovanie vzniknuté na základe podľa jeho názoru nezákonnom postupe mesta, by mohlo byť v súlade s právom. V súvislosti s vecným bremenom súd prvej inštancie zdôraznil aj to, že pri vzniku vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu je potrebné presne určiť, na ktorej konkrétnej časti zaťaženého pozemku môže oprávnený z vecného bremena toto právo realizovať. Toto určenie sa pritom obvykle vyznačuje v geometrických plánoch, pričom s existenciou takéhoto geometrického plánu zjavne počítal aj bod 5b uznesenia MsZ Mesta Považská Bystrica č. 46/2006. Z predmetného bodu však už nebolo jasné, na ktorý konkrétny geometrický plán sa tento bod odvoláva - v dôsledku tohto však ani žalobkyňa v novembri 2006 nemohla vedieť, v akom rozsahu je oprávnený prechádzať cez dotknuté pozemky a na akých miestach je oprávnený parkovať a teda ak aj cez tieto prechádzal podľa svojej ľubovôle a ak na nich parkoval podľa svojej ľubovôle, nemohol byť pri výkone týchto činností presvedčený, že nekoná bezprávne. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 484/2015 z ktorého vyplýva, že dobromyseľný môže byť iba ten, kto za právo (v tomto prípade právo prechodu a parkovania) poskytol dohodnuté protiplnenie alebo ak preukázateľne išlo o bezodplatné plnenie. V konaní však nevyšlo najavo, že by žalobkyňa buď za právo prechodu mestu alebo žalovanej niečo zaplatila, pričom z bodu bod 5b uznesenia MsZ Mesta Považská Bystrica č. 46/2006 nevyplýva ani to, že by mesto malo v úmysle zriadiť vecné bremeno v prospech žalobkyne bezodplatne. Absencia vnútorného presvedčenia žalobkyne o tom, že jej patrí právo prechodu cez parcelu č. XXXX/XXX bola nakoniec zrejماً aj z jeho žiadosti zo dňa 19. septembra 2019, v ktorej tento právo prechodu údajne vyplývajúce z bodu 5b uznesenia MsZ č. 46/2006 vôbec nezmienil (pokiaľ je v predmetnej žiadosti jedno vecné

bremeno zmienené, zjavne ide o iné vecné bremeno - konkrétne o vecné bremeno vyplývajúce zo zmluvy z 12. augusta 1998. Neexistencia vnútorného presvedčenia žalobkyne je zrejmá aj z toho, že v roku 2009 (t. j. necelé 3 roky po prijatí uznesenia č. 46/2006) si parcelu č. XXXX/XXX od mesta odkúpilo Centrum mladých olympionikov a nie žalobkyňa. Z mapy bolo zrejmé, že parcela č. XXXX/XXX bola vyčlenená za účelom prechodu z parcely č. XXXX/XXX na parcelu č. XXXX/XXX a bolo by teda logické, ak by si túto odkúpil práve ten, komu údajne už v roku 2006 vzniklo právo prechodu cez parcelu č. XXXX/XXX (z ktorej následne vznikla parcela č. XXXX/XXX). Z horeuvedených skutočností potom súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa nebola dobromyseľným držiteľom práva prechodu a parkovania. Nebola teda splnená základná podmienka potrebná na to, aby žalobkyňa mohla nadobudnúť vecné bremeno vydržaním a preto návrh zamietol.

1.4. Pokiaľ žalobkyňa svoje údajné právo vykonávala od 03.11.2006 do 03.11.2016, súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ sa aj od 01.11.2009 antuka dovážala cez autobusové nástupište a pokiaľ v júli 2012 na parcele č. XXXX/XXX parkovali motorové vozidlá, bolo zjavné, že právo žalobkyne uskutočňovať tieto prejazdy a parkovať vyplývalo z verejnoprávneho vzťahu (t. j. z práva verejnosti používať miestnu komunikáciu) a nie zo súkromnoprávneho vzťahu (t. j. z vecného bremena). V konaní teda nebolo preukázané ani to, že držiteľ práva toto nerušene vykonával po dobu 10 rokov. Pokiaľ automobily s antukou následne prechádzali cez parcelu č. XXXX/XXX, súd prvej inštancie uviedol, že až do roku 2018 bolo vlastníkom tejto parcely Centrum mladých olympionikov, a teda otázka prejazdu cez ňu bola výslovne otázkou vzťahu medzi Centrom mladých olympionikov a žalobkyňou. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanej ako strane s plným úspechom priznal náhradu trov konania, a to v rozsahu 100 % trov potrebných na účelné uplatňovanie práva.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 09. októbra 2024 č. k. 8Co/42/2024-317 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že žalobkyňa v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočívala v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho bolo, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa sa po zmene žaloby domáhala, aby súd určil, že žalobkyňa nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu peši, osobnými i nákladnými vozidlami a parkovania na pozemku žalovanej: parcele KN-C č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 2 223 m², zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. O. K. v rozsahu určenom geometrickým plánom vyhotoveným súdnym znalcom geodetom, k pozemkom parcelám KN-C č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 76 m², KN-C č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 4 136 m², zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. O. K. a že žalovaná je povinná trpieť vykonávanie tohto práva a domáhal sa náhrady trov konania, tak ako bolo uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 09. apríla 2021 č. k. 8Cb/41/2019-108 rozhodnuté o pripustení žaloby, spolu s

uznesením zo dňa 07. júla 2021 č. k. 8Cb/41/2019-156 právoplatným dňa 10. augusta 2021, v ktorom bola pripustená zmena žaloby tak, že žalobkyňa nevyvodzuje svoje právo prechodu a parkovania na parc. č. XXXX/XXX zo zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), ale z uznesenia mestského zastupiteľstva č. 46/2006-5b zo dňa 03. novembra 2006. Žalobkyňa svoju dobromyseľnosť vyvodzovala z bodu 5b uznesenia MsZ Mesta Považská Bystrica č. 46/2006.

2.1. Odvolací súd zhodne so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie zistil, že žalobkyňa nemohla nadobudnúť vnútorné presvedčenie, že ak prechádza cez parcely č. XXXX/XXX (aktuálne č. XXXX/XXX vid' č. I. 123 pv) a č. XXXX/XXX a ak na nich parkuje, nekoná protiprávne, teda nebola dobromyseľným držiteľom práva prechodu a parkovania. Nebola preto splnená základná podmienka vydržania tohto práva, ani potrebná lehota pre vydržanie v dĺžke 10 rokov, z ktorého dôvodu žalobu zamietol. Po preskúmaní obsahu spisu a vykonaného dokazovania odvolací súd dospel k zhodnému záveru so súdom prvej inštancie, že z Uznesenia č. 46/2006, Mestské zastupiteľstvo Mesta Považská Bystrica pri odpredaji predmetných pozemkov uznesením schválilo vecné bremeno cez parcely KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX o výmere podľa geometrického plánu v k. ú. O. K. v prospech občianskeho združenia PRIMA ŠPORT na právo prechodu a parkovania k areálu PRIMA ŠPORT, Považská Bystrica. Táto skutočnosť vyplývala aj zo Zápisnice Mestského zastupiteľstva v Považskej Bystrici zo dňa 03. novembra 2006. Z obsahu uvedených listín jednoznačne vyplývalo, že bolo predpokladané vyhotovenie geometrického plánu, ktorý bol neskôr aj vyhotovený a v uzatvorenej kúpnej zmluve zo dňa 19. decembra 2006 medzi Mestom Považská Bystrica a žalovanou v bode VII. bola žalovaná zaviazaná uzatvoriť v lehote 60 dní od jej uzatvorenia zmluvu o vecnom bremene na právo prechodu a parkovania v prospech žalobkyne podľa geometrického plánu T.. I. č. 71/06 zo dňa 12. decembra 2006. Žalobkyňa podaním na Správu katastra Považská Bystrica dňa 14. februára 2007 namietala, že uvedené vecné bremeno bolo zriadené v rozpore s Uznesením č. 46/2006 mestského zastupiteľstva Považská Bystrica zo dňa 3. januára 2006, keďže odkazoval na geometrický plán vyhotovený až po vydaní mestského zastupiteľstva a teda geometrický plán č. 71/06 zo dňa 12. decembra 2002, ktorý tvorí prílohu kúpnej zmluvy zo dňa 19. decembra 2006 nebol a nikdy nemohol byť predmetom rokovania a schválenia mestského zastupiteľstva. V dôsledku tohto došlo k späťvzatiu návrhu na vklad a k zastaveniu vkladového konania. Preto možno uzavrieť, že súd prvej inštancie správne dospel k názoru o tom, že u žalobkyne nebolo možné dospieť k záveru o jej dobromyseľnosti a teda ani k vydržaniu žalovaného práva žalobkyňou. Odvolací súd dal do pozornosti, ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že hoci uznesením mestského zastupiteľstva došlo k schváleniu vecného bremena v prospech žalobkyne mestským zastupiteľstvom, toto uznesenie predpokladalo vyhotovenie geometrického plánu. Následne došlo tak k vyhotoveniu geometrického plánu ako aj k uzatvoreniu zmluvy medzi Mestom Považská Bystrica a žalovanou, v ktorej bola žalovaná zaviazaná k uzatvoreniu zmluvy o zriadení vecného bremena so žalobkyňou, ktorý postup však žalobkyňa svojím konaním a rozporovaním geometrického plánu zmarila. K uzatvoreniu inej zmluvy o zriadení vecného bremena v prospech žalobkyne už nedošlo. Odvolací súd sa preto stotožnil so závermi súdu prvej inštancie týkajúcich sa absencie vnútorného presvedčenia žalobkyne, že jej právo patrí a teda, že žalobkyňa nebola dobromyseľným držiteľom práva prechodu a parkovania.

2.2. K odvolacej námietke žalobkyne, ktorou namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v súvislosti s údajným opomenutím vykonaného dôkazu súdom prvej inštancie - výsluchu štatutárneho zástupcu žalobkyne na miestnej ohliadke, ktorý uviedol, že na mieste pôsobí už od roku 1980 a potvrdil, že prístup do areálu bol dlhoročne realizovaný cez žalovanú nehnuteľnosť, uvádza odvolací súd nasledovné. Žalobkyňa navrhla vykonanie ohliadky na mieste samom, ktorou chcel preukázať, že cez predmetné miesto bol možný prístup k pozemku žalobkyne a že v minulosti bol používaný na prechod. Súd prvej inštancie ohliadku vykonal a túto vyhodnotil konštatovaním, že ohliadka nepreukázala, že žalobkyňa v období od 03.11.2006 do 03.11.2016 údajné právo prechodu a prejazdu skutočne vykonávala. Uvedený záver súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za správny, dostatočne a riadne odôvodnený. Vyjadrenie štatutára žalobkyne nebolo spôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, a to najmä v kontexte dôvodov zmenenej žaloby a záverov súdu prvej inštancie, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Na základe uvedeného nebolo možné dospieť k záveru o porušení ustanovenia § 191 CSP súdom prvej inštancie. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods.

1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

2.3. Podľa odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa všetky náležitosti ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, zdôvodnil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, a ako vec právne posúdil. Odvolací súd konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, je dostatočne argumentačne presvedčivé a vychádzajúce z riadne zisteného skutkového stavu.

2.4. Ďalšiu argumentáciu žalobkyne v odvolacom konaní odvolací súd vyhodnotil ako nie relevantnú pre súdenú vec. Namietanie absolútnej neplatnosti uzatvorených zmlúv medzi Mestom Považská Bystrica a žalovanou, či inými subjektami pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka nie je predmetom sporu a táto otázka nie je ani potenciálne schopná ovplyvniť výsledok sporu a to vzhľadom ku zmene žaloby, ktorú žalobkyňa vykonala. V kontexte žalobkyňou namietaného posudzovania ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že pokiaľ aj žalobkyňa je občianskym združením a v rámci svojho areálu prispievala okrem iného aj k poskytovaniu verejnoprospešnej činnosti (športová činnosť) nezakladá to automaticky jej právo na rozdielne zaobchádzanie v rámci súkromnoprávnych vzťahov, v ktorých vystupuje.

2.5. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté závery vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplyva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

2.6. Za skutkovo a právne správny považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol za aplikácie § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc zo zásady zodpovednosti za výsledok a miery úspechu. Úspešnej žalovanej súd prvej inštancie správne priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobkyňou uplatnené podstatné odvolacie tvrdenia nemali oporu vo vykonanom dokazovaní a v právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdil v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP a žalovanej ako úspešnej strane sporu priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tým, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces nedostatočným odôvodnením odvolacieho rozhodnutia, dôsledkom čoho je arbitrárnosť nepreskúmateľnosť, nakoľko nedostatočným a nezrozumiteľným odôvodnením rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľka má za to, že súd porušil ustanovenie § 191 ods. 1 CSP a tiež základný princíp rovného postavenia strán sporu (čl. 6 ods. 1 CSP), nakoľko nebral do úvahy listinné dôkazy ohľadom domnelého právneho titulu a tiež o dlhodobom užívaní pozemku vo vlastníctve žalovanej ako prístupovej cesty k nehnuteľnostiam, predložené žalobkyňou.

3.2. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd dospeli podľa jej názoru k záveru o údajnej absencii vnútorného presvedčenia žalobkyne, že jej právo patrí a teda údajne nebola dobromyseľná, bez podrobnejšieho odôvodnenia. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/56/2003 v zmysle ktorého „Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí (§ 130 ods. 1 OZ). Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, je treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, čo držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bude v tomto prípade naďalej subjektívne v dobrej viere. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva.“

3.3. Súd zároveň nedostatočne prihliadol na vykonaný dôkaz- výsluch štatutárneho orgánu žalobkyne na miestnej ohliadke, ktorý uviedol, že na mieste pôsobí už od roku 1980 a tiež potvrdil, že prístup do areálu bol dlhoročne realizovaný cez žalovanú nehnuteľnosť. Toto opäť stroho bez odôvodnenia prevzal aj odvolací súd v bode 18.1. rozhodnutia pričom opäť nebolo zrejmé, prečo súd na tento dôkaz neprihliadol. Dovolateľka poukázala na judikatúru EŠLP prípad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, rozsudok vo veci *Riuz Torijo c. Španielsko* z 09. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B a konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03. Dovolateľka uviedla, že právo na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia, ktorej súčasťou je aj právo účastníkov konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jediným z aspektov práva na spravodlivý proces, čo podložila judikatúrou Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07. Dovolateľka uvádza, že neakceptovanie skutkových tvrdení žalobkyne, nesporných skutočností i vykonaných dôkazov vedúce k zamietnutiu žaloby bez náležitého a dostatočného zdôvodnenia je možné považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2019, sp. zn. 6Cdo/98/2017). V tejto súvislosti poukazuje opäť na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je potrebné vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na ktorých je založené. Nosnou časťou odôvodnenia rozsudku musí byť úvaha súdu, na základe ktorej vyslovil konečné rozhodnutie vo veci, zahŕňajúca vysvetlenie, ako dospel k jednotlivým hodnotiacim záverom, prečo konkrétne dôkazy považoval za presvedčivé, iné za menej presvedčivé, ktoré považoval za nevierohodné a podobné. Odôvodnenie napadnutého rozsudku považovala dovolateľka nezodpovedajúce zákonným požiadavkám, považuje ho za nepresvedčivé, absentuje vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností, poukazujúc na Nález Ústavného súdu SR z 12. júna 2008 sp. zn. I. ÚS 114/08 podľa ktorého ...“súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať vôbec.“ Dovolateľka má za to, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd dostatočne neuviedli, prečo nebrali do úvahy vykonané dokazovanie týkajúce sa nadobudnutia práva vecného bremena vydržaním.

3.4. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.5. Dovolateľka bola názoru, že pokiaľ svoju dobromyseľnosť vyvodzovala z bodu 5b uznesenia mestského zastupiteľstva č. 46/2006, nešlo o žiadny rozpor, práve naopak išlo o logický vývoj udalostí, keď parcela č. XXXX/XXX bola pôvodne vedená ako miestna komunikácia vo vlastníctve Mesta Považská Bystrica slúžiaca širokej verejnosti vrátane žalobkyne, pričom následne po prevode tejto parcely na tretiu osobu, žalovanej mal byť prechod kontinuálne právne zabezpečený vecným bremenom-právom prechodu zriadeným uznesením mestského zastupiteľstva č. 46/2006 bod 5b. Dovolateľka bola vnútorne presvedčená a v dobrej viere, že jej toto právo patrí, a to predovšetkým s ohľadom na ustanovenia zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 2017 č. k. 3Cdo/17/2016 v zmysle ktorého:

I. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa.

II. Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu [prípadne aj len domnelého (putatívneho)] nadobudnutia vlastníctva. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná.

V tomto prípade existoval práve tento domnelý (putatívny) právny titul na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu- právo prechodu peši, osobnými a nákladnými motorovými vozidlami, ktorým bolo práve predmetné uznesenie mestského zastupiteľstva Mesta Považská Bystrica č. 46/2006, bod 5b, z ktorého dovolateľka odvodzovala svoju dobromyseľnosť a právo prechodu v rovnakom rozsahu a kvalite ako bolo toto právo realizované aj v minulosti. Nebolo podstatné, či išlo o platný alebo neplatný právny úkon, avšak podstatné bolo, že žalobkyňa z tohto úkonu v dobrej viere vychádzala a toto právo realizovala /vykonávala/. Nakoľko na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, vo vzťahu ku ktorej tvrdí, že vzniklo výkonom vecné bremeno-právo prechodu sa nachádzajú miestne komunikácie, rozsah tohto prechodu je logicky daný a zároveň vecne vymedzený týmito prístupovými komunikáciami, a preto tvrdenie, že nebol vyhotovený geometrický plán nie je samo osebe kľúčové.

3.6. Ohľadom výkonu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu- práva prechodu peši, osobnými a nákladnými motorovými vozidlami dobromyseľne a nerušene po dobu viac ako 10 rokov tvrdí, že takýto výkon je preukázaný vykonaným dokazovaním (listinnými dôkazmi a ohliadkou na mieste samom), pričom toto právo je realizované od minulosti v oveľa dlhšom časovom horizonte ako 10 rokov a na dobromyseľnosť nemá vplyv skutočnosť, či toto právo bolo vykonávané z verejnoprávneho alebo súkromnoprávneho vzťahu, pričom podstatné bolo a naďalej zostáva, aby občania a športovci využívajúci služby občianskeho združenia- žalobkyne mali rovnaký prístup k nehnuteľnostiam ako v minulosti. Poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/260/2008 v zmysle ktorého: „Vo všeobecnosti je možné vecné bremeno charakterizovať ako vecné právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať (pati, facere, non facere). Vyznačuje sa teda tým, že spočíva v obmedzení vlastníka nehnuteľnosti buď na prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti iného konkrétneho vlastníka, alebo na prospech určitej fyzickej alebo právnickej osoby, toto obmedzenie je späté so zaťaženou nehnuteľnosťou (obmedzenie vlastníka) v prospech panujúcej nehnuteľnosti. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe (§ 151na nasledujúce Občianskeho zákonníka).

Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť, rovnako ako u vlastníckeho práva zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu teda možno nadobudnúť aj vydržaním. Predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia je nepretržitý výkon práva po dobu najmenej desať rokov, ak sú splnené aj ostatné podmienky podobné vydržaniu vlastníckeho práva, uvedené v § 134 Občianskeho zákonníka. Vylúčené je vydržanie práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu k nehnuteľnostiam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo

vo vlastníctve zákonom určených právnických osôb (§ 125 Občianskeho zákonníka).

Aj keď právna úprava vydržania je súčasťou právneho poriadku a spolu s ním podlieha zmenám zodpovedajúcim stupňu vývoja spoločnosti, možno vo všeobecnosti konštatovať, že zákonnými podmienkami vydržania boli oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania.“

3.7. Taktiež poukazuje na ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy definuje aj uznesenie Ústavného súdu SR z 24. februára 2011 č. IV. ÚS 55/2011-19 nasledovne: „Dobré mravy definuje aj pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku.“

3.8. Dovolateľka uvádza, že súd opomenul fakt, že na pozemku vo vlastníctve žalobkyne sa nachádzajú tenisové dvorce, kde trénujú deti a mládež. Predtým bol prístup bezpečný a bezproblémový autom až k bráne areálu, kde deti bezpečne priviezli, teraz musia deti chodiť peši krížom cez celé autobusové nástupište pomedzi prichádzajúce a odchádzajúce autobusy, čo nie je bezpečné, pričom súd mohol tento nepriaznivý stav zmeniť.

3.9. Dovolateľka poukázala na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016. v zmysle ktorého: Z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niešť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní. Toto rozhodnutie je aplikovateľné na súdnu vec, nakoľko dovolateľka v dobrej viere nadobudla vecné bremeno-právo prechodu (vydržaním), pričom je potrebné prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti a dobré mravy a zabezpečiť prístup v požadovanom rozsahu a kvalite. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie, prípadne aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a návrhu na určenie, že žalobkyňa nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu v celom rozsahu vyhovel, zároveň žiada priznať náhradu trov konania vrátane trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne vyjadrila, mala za to, že súdy nižšej inštancie sa riadne a presvedčivo zaoberali všetkými dôkazmi, ktoré boli v konaní vykonávané, tieto správne vyhodnotili a správne právne posúdili. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol a súčasne si žalovaný uplatnil proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §

420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťel'a vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaťel' vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné odôvodnenie, resp. nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. Dovolaťel'ka má za to, že súd porušil ustanovenie § 191 ods. 1 CSP a tiež základný princíp rovného postavenia strán sporu (čl. 6 ods. 1 CSP), nakoľko nebral do úvahy listinné dôkazy ohľadom domnelého právneho titulu a tiež o dlhodobom užívaní pozemku vo vlastníctve žalovanej ako prístupovej cesty k nehnuteľnostiam, predložené žalobkyňou.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom

na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Dovolateľka namietala, že súd nebral do úvahy listinné dôkazy ohľadom domnelého právneho titulu a tiež o dlhodobom užívaní pozemku vo vlastníctve žalovanej ako prístupovej cesty k nehnuteľnostiam, predložené žalobkyňou.

16. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

17. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľky uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

18. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

19. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 2Cdo/344/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a III. ÚS 504/2024, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

20. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí v bodoch 18.1 rozsiahlo vysporiadal s námietkou žalobkyne v súvislosti s údajným opomenutím vykonaného dôkazu súdom prvej inštancie. Na výsluchu štatutárny zástupca žalobkyne na miestnej ohliadke uviedol, že na mieste pôsobí už od roku 1980 a potvrdil, že prístup do areálu bol dlhoročne realizovaný cez žalovanú nehnuteľnosť. Žalobkyňa navrhla vykonanie ohliadky na mieste samom, ktorou chcela preukázať, že cez predmetné miesto bol možný prístup k pozemku žalobkyne a že v minulosti bol používaný na prechod. Súd prvej inštancie ohliadku vykoná a túto vyhodnotil v bode 7. rozsudku súdu prvej inštancie konštatovaním, že ohliadka nepreukázala, že žalobkyňa v období od 03.11.2006 do 03.11.2016 údajné právo prechodu a prejazdu skutočne vykonávala. Uvedený záver súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za správny, dostatočne a riadne odôvodnený. Vyjadrenie štatutára žalobkyne nebolo spôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, a to najmä v kontexte dôvodov zmenenej žaloby a záverov súdu prvej inštancie, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Na základe uvedeného nebolo možné dospieť k záveru o porušení ustanovenia § 191

CSP súdom prvej inštancie.

20.1. Súd prvej inštancie v bode 7 rozsudku uviedol, že vykonal listinné dôkazy a z týchto dôkazov aj vychádzal. Pokiaľ išlo o hodnotenie ohliadky uzavrel, že táto nepreukázala, že žalobkyňa v období od 03.11.2006 do 03.11.2016 údajné právo prechodu a prejazdu skutočne vykonávala. Pokiaľ žalobkyňa predložila záväzné stanovisko okresného dopravného inšpektorátu a 3 návrhy dopravného značenia uviedol, že tieto dôkazy sú irelevantné, nakoľko žiadnym spôsobom nepreukazujú skutočnosti relevantné pre toto konanie (teda netýkajú sa ani oprávnenosti držby a ani toho, či údajné právo bolo vykonávané 10 rokov). Na skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 151o Občianskeho zákonníka, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

21. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tým, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces nedostatočným a nezrozumiteľným odôvodnením odvolacieho rozhodnutia, dôsledkom čoho je arbitrárnosť nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdu prvej a druhej inštancie.

22. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

23. V posudzovanej veci dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti ani nepreskúmateľnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozsudok odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky na obsahové náležitosti rozhodnutia (§ 220 CSP) a jeho odôvodnenie je preskúmateľné z hľadiska skutkových i právnych záverov. Odvolací súd sa nielen formálne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie v intenciách § 387 ods. 2 CSP, ale sa vyjadril aj k nosným otázkam sporu, že v danom prípade v bodoch 17.3., 17.4., 18.1. a 19. napadnutého rozhodnutia.

23.1. Odvolací súd v bode 17.3. a 17.4. svojho rozhodnutia uvádza, že zhodne so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie zistil, že žalobkyňa nemohla nadobudnúť vnútorné presvedčenie, že ak prechádza cez parcely č. XXXX/XXX (aktuálne č. XXXX/XXX vid' č. I. 123 pv) a č. XXXX/XXX a ak na nich parkuje, nekoná protiprávne, teda nebola dobromyseľným držiteľom práva prechodu a parkovania. Nebola preto splnená základná podmienka vydržania tohto práva, ani potrebná lehota pre vydržanie v dĺžke 10 rokov, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol. Po preskúmaní obsahu spisu a vykonaní dokazovania odvolací súd dospel k zhodnému záveru so súdom prvej inštancie, že z Uznesenia č. 46/2006, Mestské zastupiteľstvo Mesta Považská Bystrica pri odpredaji predmetných pozemkov uznesením schválilo vecné bremeno cez parcely KN-C č. XXXX/XXX, XXXX/XXX o výmere podľa geometrického plánu v k. ú. O. K. v prospech občianskeho združenia PRIMA ŠPORT na právo prechodu a parkovania k areálu PRIMA ŠPORT, Považská Bystrica. Táto skutočnosť vyplývala aj zo Zápisnice Mestského zastupiteľstva v Považskej Bystrici zo dňa 03. novembra 2006. Z obsahu uvedených listín jednoznačne vyplývalo, že bolo predpokladané vyhotovenie geometrického plánu, ktorý bol neskôr aj vyhotovený a v uzatvorenej kúpnej zmluve zo dňa 19. decembra 2006 medzi Mestom Považská Bystrica a žalovanou v bode VII. bola žalovaná zaviazaná uzatvoriť v lehote 60 dní od jej uzatvorenia zmluvu o vecnom bremene na právo prechodu a parkovania v prospech žalobkyne podľa geometrického plánu T.. I.Í.G. č. 71/06 zo dňa 12. decembra 2006. Žalobkyňa podaním na Správu katastra Považská Bystrica dňa 14. februára 2007 namietala, že uvedené vecné bremeno bolo zriadené v rozpore s Uznesením č. 46/2006 mestského zastupiteľstva Považská Bystrica zo dňa 03. januára 2006, keďže odkazoval na geometrický plán vyhotovený až po vydaní mestského zastupiteľstva a teda geometrický plán č. 71/06 zo dňa 12. decembra 2002, ktorý tvorí

prílohu kúpnej zmluvy zo dňa 19. decembra 2006 nebol a nikdy nemohol byť predmetom rokovania a schválenia mestského zastupiteľstva. V dôsledku tohto došlo k späťvzatiu návrhu na vklad a k zastaveniu vkladového konania. Preto mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie správne dospel k názoru o tom, že u žalobkyni nebolo možné dospieť k záveru o jej dobromyseľnosti a teda ani k vydržaniu žalovaného práva žalobkyňou. Odvolací súd dal do pozornosti, ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že hoci uznesením mestského zastupiteľstva došlo k schváleniu vecného bremena v prospech žalobkyne mestským zastupiteľstvom, toto uznesenie predpokladalo vyhotovenie geometrického plánu. Následne došlo tak k vyhotoveniu geometrického plánu ako aj k uzatvoreniu zmluvy medzi Mestom Považská Bystrica a žalovanou, v ktorej bola žalovaná zaviazaná k uzatvoreniu zmluvy o zriadení vecného bremena so žalobkyňou, ktorý postup však žalobkyňa svojím konaním a rozporovaním geometrického plánu zmarila. K uzatvoreniu inej zmluvy o zriadení vecného bremena v prospech žalobkyne už nedošlo. Odvolací súd sa preto stotožnil so závermi súdu prvej inštancie týkajúcich sa absencie vnútorného presvedčenia žalobkyne, že jej právo patrí a teda, že žalobkyňa nebola dobromyseľným držiteľom práva prechodu a parkovania.

23.2. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom odvolacieho súdu v bode 18.1. napadnutého rozhodnutia že žalobkyňa navrhla vykonanie ohliadky na mieste samom, ktorou chcela preukázať, že cez predmetné miesto bol možný prístup k pozemku žalobkyne a že v minulosti bol používaný na prechod. Súd prvej inštancie ohliadku vykonal a túto vyhodnotil v bode 7. rozsudku súdu prvej inštancie konštatovaním, že ohliadka nepreukázala, že žalobkyňa v období od 03.11.2006 do 03.11.2016 údajné právo prechodu a prejazdu skutočne vykonával. Uvedený záver súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za správny, dostatočne a riadne odôvodnený. Výjadrenie štatutára žalobkyne nebolo spôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, a to najmä v kontexte dôvodov zmenenej žaloby a záverov súdu prvej inštancie, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Na základe uvedeného nebolo možné dospieť k záveru o porušení ustanovenia § 191 CSP súdom prvej inštancie.

23.3. Rovnako dovolací súd súhlasí s názorom uvedeným v bode 19. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a to, že namietanie absolútnej neplatnosti uzatvorených zmlúv medzi Mestom Považská Bystrica a žalovanou, či inými subjektami pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka nie je predmetom sporu a táto otázka nie je ani potenciálne schopná ovplyvniť výsledok sporu a to vzhľadom ku zmene žaloby, ktorú žalobkyňa vykonala. V kontexte žalobkyňou namietaného posudzovania ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka odvolací súd uviedol, že pokiaľ aj žalobkyňa je občianskym združením a v rámci svojho areálu prispievala okrem iného aj k poskytovaniu verejnoprospešnej činnosti (športová činnosť) nezakladá to automaticky jej právo na rozdielne zaobchádzanie v rámci súkromnoprávných vzťahov, v ktorých vystupuje.

24. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd sa v rámci svojho preskúmania dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré boli v konaní nastolené, ako aj s konkrétnymi odvolacími námietkami žalobkyne. Odôvodnenie krajského súdu spĺňa obsahové náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP - jasne vysvetľuje, čo žalobkyňa namietala, ako sa k týmto námietkam súd postavil, aké skutkové tvrdenia a dôkazy vzal do úvahy, ktoré z nich považoval za preukázané, ako ich hodnotil a na akých právnych záveroch založil svoje rozhodnutie. V spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatných bodoch nadviazal, tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu ucelený, zrozumiteľný a vnútorne konzistentný celok, ktorý spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutí podľa § 393 CSP.

25. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a

požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

26. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednáwanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namietala, že nižšie súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

28. Dovolateľka v dovolaní uviedla, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a namietala odklon odvolacieho súdu od dovolateľkou označených rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/56/2003, sp. zn. 3Cdo/17/2016 a sp. zn. 5Cdo/260/2008 a teda prípustnosť svojho dovolania videla v naplnení predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K tomuto uplatnenému dovolaciemu dôvodu dovolací súd uvádza nasledovné:

29. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

30. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 písm. a) CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. b) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

31. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a

zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

32. Právnym posúdením vecí je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

33. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia vecí (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

34. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd konštantne vo svojich rozhodnutiach uvádza, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

34.1. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

34.2. Najvyšší súd sa pri posudzovaní dovolacej právnej otázky nemôže zamerať len na jednu vetu, ktorú dovolateľ prípadne v dovolaní označí ako právnu otázku, a izolovať sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú "spojené nádoby", preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho

podania. Je potrebné brať do úvahy aj dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP. Teda na jednej strane je potrebné pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane nedotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Nie je úlohou najvyššieho súdu "hádať", čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 336/2019).

34.3. Ústavný súd apeluje na advokátov dovolateľov (ale aj na advokátov všeobecne), aby vyvinuli čo najväčšiu snahu o perfektné vymedzenie dovolacieho dôvodu tak, ako to prikazuje § 432 ods. 2 CSP. Práve povinné zastúpenie advokátom má garantovať bezchybnosť podaných dovolaní a dovolanie má byť vizitkou odbornosti každého advokáta. Snaha advokátov by mala smerovať k tomu, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť. Advokát týmto vymedzením začína svoj dialóg s najvyšším súdom ako najvyššou súdnou autoritou, a preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho posúdenia spornej právnej otázky (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 115/2020).

35. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje žalobkyňa poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 2017 sp. zn. 3Cdo/17/2016 v zmysle ktorého: Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu [prípadne aj len domnelého (putatívneho)] nadobudnutia vlastníctva. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná.

35.1. Ďalší odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje žalobkyňa poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 10. decembra 2008 sp. zn. 5Cdo/260/2008 v zmysle ktorého: „Vo všeobecnosti je možné vecné bremeno charakterizovať ako vecné právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať (pati, facere, non facere). Vyznačuje sa teda tým, že spočíva v obmedzení vlastníka nehnuteľnosti buď na prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti iného konkrétneho vlastníka, alebo na prospech určitej fyzickej alebo právnickej osoby, toto obmedzenie je späté so zaťaženou nehnuteľnosťou (obmedzenie vlastníka) v prospech panujúcej nehnuteľnosti. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe (§ 151 na nasledujúce Občianskeho zákonníka).

Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť, rovnako ako u vlastníckeho práva zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu teda možno nadobudnúť aj vydržaním. Predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia je nepretržitý výkon práva po dobu najmenej desať rokov, ak sú splnené aj ostatné podmienky podobné vydržaniu vlastníckeho práva, uvedené v § 134 Občianskeho zákonníka. Vylúčené je vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k nehnuteľnostiam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo vo vlastníctve zákonom určených právnických osôb (§ 125 Občianskeho zákonníka).

Aj keď právna úprava vydržania je súčasťou právneho poriadku a spolu s ním podlieha zmenám zodpovedajúcim stupňu vývoja spoločnosti, možno vo všeobecnosti konštatovať, že zákonnými podmienkami vydržania boli oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania.“

35.2. Dovolateľka ďalej poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23. septembra 2003 sp. zn. 1Cdo/56/2003 v zmysle ktorého „Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí (§ 130 ods. 1 OZ). Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, je treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, čo držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bude v tomto prípade naďalej subjektívne v dobrej viere. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva.“

36. Dovolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 2017 sp. zn. 3Cdo/17/2016 uvádza, že v tomto konaní išlo o určenie vlastníckeho práva k pozemku, žalobca sa domáhal určenia, že je výlučný vlastník pozemku, ktorý nadobudol časť z právneho titulu nadobudnutého dedením a časť právnym titulom vydržania. Dovolací súd tak riešil otázku podmienok domnelého titulu nadobudnutia vlastníctva a nesprávne právne posúdenie dobromyseľnosti odvolacím súdom. Týmto rozhodnutím dovolací súd zrušil zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu, že odvolací súd dokazovanie listinami vykonal, a v odôvodnení napadnutého rozsudku ale náležite nevysvetlil, prečo napriek uvedenému prijal záver o preukázaní dobromyseľnosti žalobcu, pričom jeho rozhodnutie nemalo náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 OSP, a tým bolo nepreskúmateľné. Pokiaľ odvolací súd napriek tomu rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel, rozhodol predčasne, bez obstarania náležitých, jednoznačných a vzájomne si neprotirečiacich skutkových podkladov. Dovolací súd poukázal na to, aby sa dôsledne skúmala existencia putatívneho titulu a objektívna dobromyseľnosť.

36.1. Dovolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR z 10. decembra 2008 sp. zn. 5Cdo/260/2008 uvádza, že v konaní išlo o zriadenie vecného bremena a určenie práva prechodu a prejazdu zodpovedajúcemu vecnému bremenu. Dovolací súd riešil právnu úpravu vydržania pred 01. januárom 1992, a teda, že oprávnenú držbu právnickej osoby pred 01. januárom 1992 je možné započítať do vydržacej doby, ak ide o oprávnenú držbu. Dovolací súd v rozhodnutí poukázal aj na to, že pokiaľ sa nadobúdateľ nehnuteľnosti uspokojí iba s ústnym oznámením prevodcu, že s vlastníctvom nehnuteľnosti je spojené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, resp. že takéto právo sa vykonáva, pričom táto okolnosť nie je uvedená v zmluve o prevode nehnuteľnosti a nadobúdateľ sa o existencii takéhoto práva nepresvedčí, nemôže byť so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu toto právo prislúcha, lebo pri normálnej opatrnosti, ktorú je možné od každého požadovať, by si existenciu tohto práva, prípadne právneho titulu, ktorý mal za následok jeho vznik, overil.

36.2. Dovolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR z 23. septembra 2003, sp. zn. 1Cdo/56/2003 uvádza, že dovolateľka z odôvodnenia rozhodnutia vyňala všeobecné skutočnosti ohľadom oprávneného držiteľa bez kontextu k pôvodnému konaniu. Obmedzila sa len na mechanické prebratie všeobecných teoretických východísk ohľadom inštitútu oprávneného držiteľa. Bod, ktorý v dovolaní citovala nie je úplný nakoľko pokračuje nasledovne „...Pokiaľ sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti po jej predchádzajúcej konfiškácii na základe rozhodnutia orgánu štátu o prevode jej vlastníctva, pričom v tomto rozhodnutí chýba zákonom predpokladaná podstatná náležitosť - cena prevádzanej nehnuteľnosti, nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom nehnuteľnosti, a to ani v prípade, že je presvedčený, že takéto rozhodnutie na nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnosti stačí. Uvedený názor platí o to väčšmi, ak rozhodnutie orgánu štátu o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti neobsahuje odtlačok úradnej pečiatky a inými hodnovernými listinami nemožno tento nedostatok konvalidovať. Držba nehnuteľnosti, ktorá sa opiera o takéto rozhodnutie orgánu štátu, nemôže viesť k vydržaniu.“ Dovolací súd prijal v tomto rozhodnutí záver, že žalované odvodzovali svoje vlastnícke právo z neplatného výmeru, o ktorom ich právni predchodcovia museli mať vedomosť, že nezakladá ich vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, tým vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nenadobudli splnením zákonných podmienok oprávnenej držby.

37. Dovolateľka poukázala na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, v zmysle ktorého: Z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má nie byť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

37.1. Taktiež dovolateľka poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR z 24. februára 2011 č. IV. ÚS 55/2011-19 nasledovne: „Dobrémi mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku.“

38. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že rozhodnutia od ktorých vidí dovolateľka odklon, sú pre odlišné skutkové a právne okolnosti na prejednávajúcu vec neaplikovateľné.

39. Základná téza o nevyhnutnosti analógie v skutkovom stave tvorí predpoklad aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, t. j. iba vtedy dochádza k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ak ide súčasne o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu. Pri argumentácii akýmkoľvek súdnym rozhodnutím treba vždy text takého rozhodnutia vnímať v kontexte pôvodného konania, v ktorom bolo toto rozhodnutie vydané. Ak sú skutkové okolnosti v posudzovanom prípade odlišné, nemožno závery súdneho rozhodnutia ako precedensu v inej veci bez ďalšieho preberať a v takom prípade ide o nepriliehavý „judikát“.

40. Otázkou analógie v skutkovom stave ako predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe sa zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. I. ÚS 51/2020 z 09. júna 2020 (ZNaU 24/2020), ktorý judikoval, že „(...) Ak však nejde o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu, aplikácia skorších súdnych rozhodnutí nie je namieste. Ak najvyšší súd nesprávne vyhodnotí analógiu v skutkovom stave a toto posúdenie má za následok odmietnutie dovolania, ide o porušenie práva na spravodlivý proces.“ Zásada o analógii v skutkovom stave ako nevyhnutného predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe je aplikovateľná aj na aktuálne rozhodovanie dovolacieho súdu, keďže dovolateľom označené rozhodnutie najvyššieho súdu nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax na prejednávajúci prípad.

41. Ešte pre úplnosť treba uviesť, čo patrí do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných

SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Dovolací súd pritom pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď sp. zn. 1VObd/2/2020, 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ sa riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odkloní od právnych záverov prijatých týmito súdmi, nemôže ísť o odklon relevantný v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

41.1. Pod pojem ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky. Tento záver vyplýva prioritne z toho, že dovolacím súdom je iba Najvyšší súd Slovenskej republiky, teda žiaden iný súd Slovenskej republiky. Sekundárne treba zdôrazniť, že súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

42. Dovolací súd pre doplnenie uvádza, že v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 09. septembra 2021 sp. zn. 3Cdo/42/2020 poukázal na záver v zmysle ktorého „predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú totožné s predpokladmi nevyhnutnými pre vydržanie vlastníckeho práva (§ 130, § 134 Občianskeho zákonníka). Ako je predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa veci jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi, tak predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je presvedčenie, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu prináleží. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Oprávnený držiteľ práva zodpovedajúceho vecnému bremenu musí byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že právo, ktoré k cudzej veci vykonáva, mu patrí, lebo riadne vzniklo alebo na neho riadne prešlo. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je v dobrej viere, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu takéto právo patrí“.

43. Dovolací súd ďalej poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 19. februára 2014 sp. zn. 7MCdo/4/2013, v ktorom je konštatované, že „oprávnená držba sa musí opierať o právny titul (formálne správny, neplatný, či domnelý) a súčasne musí byť poctivá v zmysle existencie dobrej viery držiteľa. Len výnimočne sa môže zakladať na ospravedlniteľnom právnom omyle. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Pre účely prejednávanej veci treba osobitne zdôrazniť, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalkej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Okolnosti, ktoré môžu svedčiť o existencii dobrej viery držiteľa sa spravidla spájajú s okolnosťami, ktoré sa týkajú právneho titulu uchopenia sa držby“.

44. Zároveň dovolací súd zdôrazňuje aj na záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 27. januára 2015 sp. zn. 4Cdo/361/2012 konštatujúc, že „judikatúra súdov je konštantná v tom, že pokiaľ sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti po 01. apríli 1964 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzavretá v písomnej forme, nemôže byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu nehnuteľnosť patrí a v zmysle § 130 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôže byť držiteľom oprávneným (5Cdo/49/2010). Na základe ústnej zmluvy o jej prevode nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci aj keď je subjektívne presvedčený, že takáto zmluva na originálne nadobudnutie vlastníckeho práva postačuje. Držba nehnuteľnosti opierajúca sa o ústnu zmluvu nemôže viesť k vydržaniu nehnuteľnosti (1Cdo/137/2011).

45. Obiter dictum dovolací súd uvádza, že predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú totožné s predpokladmi nevyhnutnými pre vydržanie vlastníckeho práva. Vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu patrí k originálnym spôsobom nadobudnutia tohto vecného práva a pojmovo predstavuje jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej dlhodobej držby oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom. Podmienkou vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je oprávnená držba trvajúca po zákonom stanovenú vydržačiu dobu. Podľa konštantnej judikatúry oprávnená držba (vo všeobecnosti) predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu právo patrí, a že je v tejto dobrej viere so zreteľom na všetky okolnosti; uvedené podmienky musia byť splnené súčasne. Dobrá viera v prípade práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočíva v presvedčení držiteľa, že na základe určitého titulu bolo zriadené vecné právo (vecné bremeno) a že v takto založenom právnom vzťahu je oprávnený vykonávať právo, ktoré tvorí obsah tohto vzťahu. Dobrá viera predstavuje aj v prípade práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vnútorný, psychický stav držiteľa. Zo zákona vyplýva, že nestačí prostá subjektívna dobrá viera; oprávnený držiteľ musí byť v dobrej viere „so zreteľom na všetky okolnosti“. Dobromyseľnosť oprávneného držiteľa musí byť daná už pri vzniku držby a potom po celý priebeh vydržacej doby.

46. Vecné bremená patria medzi vecné práva k cudzej veci (iura in re aliena). Obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť alebo robiť alebo sa niečoho zdržať. Samo takéto obmedzenie vlastníka nehnuteľnej veci nie je ale určujúcim znakom inštitútu vecného bremena, lebo predmetné obmedzenie (niečo trpieť, niečoho sa zdržať, niečo konať) môže vyplývať aj z iného dôvodu, napríklad obligáčného. Vo všeobecnosti môže byť obsahom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu aj právo prechádzať cez určitý pozemok, avšak sama skutočnosť, že sa niekto správa spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (napríklad prechádza cez cudzí pozemok), ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Faktické prechádzanie cez pozemok sa v praxi môže uskutočňovať na základe rôznych právnych titulov (napríklad zmluvy o prenájme) ale aj bez právneho titulu.

47. Dovolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a odkazuje na jeho správne dôvody. Skutočnosti uvádzané dovolateľkou v dôvodoch jej dovolania považuje dovolací súd pre právne posúdenie veci vzhľadom na vyššie uvedené, za právne irelevantné. Dovolateľka nebola dobromyseľná držiteľka práva prechodu a parkovania. Nie je splnená základná podmienka, aby mohla nadobudnúť vecné bremeno vydržaním.

48. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

49. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

50. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.